

Zpráva o činnosti Českého národního byzantologického komitétu v roce 2012

Český národní byzantologický komitét (dále ČNBK) pracoval v roce 2012 ve složení:

Předseda: Lubomíra Havlíková

Místopředseda: Petr Balcárek

Tajemnice: Julie Jančárková

Členové: Kateřina Bočková Loudová, Vlastimil Drbal (k 26.3. 2012 rezignoval), Jan Kostěnek, Markéta Kulhánková, Alena Sarkissian, Michal Skřejpek

Čestní členové: Růžena Dostálová, Vladimír Vavřínek

1. ČNBK, který pracuje s finanční podporou Rady pro zahraniční styky AV ČR (platba roční kotizace 200 eur/2012), se v roce 2012 sešel 3. února 2012 na rozšířeném zasedání spojeném s přednáškou F. Čajky na téma *Církevněslovanská legenda o svaté Anastázii*.
2. Vzhledem k tomu, že se nově zvolená předsedkyně (prezidentka) AIEB Judith Herrin z Velké Británie vzdala své funkce, proběhla *per rollam* složitá jednání a na mimořádném zasedání (Assemblée générale extraordinaire) AIEB, které se konalo 11. února 2012 v Paříži, byl za nového předsedu Association internationale des études byzantines zvolen většinou hlasů Johannes Koder z Vídně, který kandidoval proti Michelovi Kaplanovi z Paříže. ČNBK podpořilo na základě interního hlasování *per rollam* J. Kodera.
3. Pod vedením L. Havlíkové byl v roce 2012 připraven a vydán ročník 70/1-2 (2012) mezinárodního časopisu Byzantinoslavica rozsahu 400 stran. Dvojčíslo obsahovalo 6 příspěvků z 22. mezinárodního kongresu byzantských studií (AIEB), konaném v roce 2011 v Sofii (z ČNBK 2: L. Havlíková, J. Jančárková), 11 článků (z ČNBK 1: P. Balcárek), 1 kritickou edici, 1 kritickou studii (z ČNBK 1: J. Jančárková) a 15 recenzí (z ČNBK 3: M. Kulhánková, R. Dostálová, J. Jančárková). Příspěvky byly publikovány v angličtině, ruštině, francouzštině a němčině a jejich autoři z Anglie, Bulharska, ČR, Francie, Izraele, Itálie, Kypru, Německa, Ruska, Polska, Ukrajiny, Rakouska, Rumunska, Řecka, Slovenska. Dvojčíslo 1-2 bylo doplněno o anglická resumé (<http://www.slu.cas.cz/byzantinoslavica.html>). V roce 2012 byly také zahájeny přípravné práce na dalším svazku Byzantinoslavik 71/1-2 (2013).
4. Členové ČNBK a další čeští byzantologové jsou členy řady společensko-vědeckých institucí, společností a redakčních rad. Zasedali jak v redakční radě mezinárodního časopisu Byzantinoslavica (P. Balcárek, K. Bočková Loudová, L. Havlíková, J. Jančárková, M. Kulhánková, P. Milko, Š. Pilát), tak v redakčních radách domácích (Parrésia, ČR: M. Luptáková, P. Milko, M. Řoutil) i zahraničních časopisů (Byzantinoslovaca, SR: L. Havlíková, Istorijski časopis, Srbsko: L. Havlíková). P. Balcárek je editorem Východokřesťanských studií/Eastern Christian Studies (Olomouc). L. Havlíková je členkou Ediční rady Istorijského institutu SANU v Bělehradu (Srbsko) a členkou v Ceraneu (Ceraneum. International Advisory Board of the Waldemar Ceran Research Centre for the History and Culture of the Mediterranean Basin and South-East Europe, Instytut historii Uniwersytetu Łódzkiego) v Łódži (Polsko).
5. L. Havlíková v roce 2012 spolupracovala na dvouročním (2012-2013, 7AMB12SK161) a dvoustranném mezinárodním projektu „Po stopách sv. Cyrila a Metoděje ve slovenské a české bibliografii (do roku 1945)“ se Slovenskem (Ústav pro výzkum kulturního dědictví Konstantina a Cyrila, ÚKF, Nitra), který navázal na

předchozí dvouletý projekt (2010-2011, MEB 0810026), <http://www.slu.cas.cz/2-opb.html#scm>; ve dnech 12.-16.11. 2012 byla na studijním pobytu v Nitře.

6. Členové ČNBK a ostatní příznivci byzantologie vyvíjejí pedagogickou činnost v oboru byzantologie, novořeckých studií a paleoslovenistiky: FF MU Brno (K. Bočková Loudová, M. Kulhánková, V. Vavřínek), FF UK Praha (V. Čermák, J. Jančárková, D. Picková, Š. Pilát, P. Šipová), PF UK Praha (M. Skřejpek), KTF UK Praha (T. Mrňávek), HTF UK Praha (M. Luptáková, P. Milko), CMTF UK Olomouc (P. Balcárek), FF ZU Plzeň (E. Neupauer). Těsná je také spolupráce se Seminářem středověkých dějin při Ústavu světových dějin a jinými pracovišti FF UK při vedení a konzultacích bakalářských, diplomových a doktorandských prací (M. Čechová, L. Havlíková, V. Vavřínek).
7. Členové Komitétu a další byzantologové se v roce 2012 zúčastňovali národních a mezinárodních konferencí nebo se podíleli na jejich organizaci a pobývali na stážích: L. Havlíková: konference k 1150. výročí příchodu cyrilometodějské mise na Velkou Moravu *Tradícia a prítomnosť misijného diela sv. Cyrila a Metoda*, Nitra (příspěvek, předsedající + studijní pobyt); J. Skřejpek: *XIV konference slovenských a českých romanistů, Ius naturale – ius gentium – ius civile*, Bratislava (příspěvek, předsedající); id., *66e Session de la Société "Fernand de Visscher" pour l'Histoire des Droits de l'Antiquité*, Oxford (referát, předsedající); id., *VIII° seminario internazionale „Diritto romano e attualità. Fonti del diritto. Dagli assetti giurisprudenziali alla norma giuridica. Dalla sentenza del giudice alle soluzioni dei giuristi*, Sofia – Haskovo (příspěvek, předsedající); M. Kulhánková: *Patristická konference*, Olomouc (příspěvek); ead., *konference Neograeca medii aevi*, Iraklio (příspěvek); M. Čechová: workshop *Fish and Ships-Production and commerce of salted fish products during Antiquity*, Rome (příspěvek); ead., *Forschungsstipendium DAAD*, Mainz (10. 2011-7.2012).
8. Také publikační činnost, na které participovali byzantologové, byla v roce 2012 bohatá. Členové ČNBK a další byzantologové publikovali v roce 2012 řadu knih, odborných studií, článků a recenzí jak v domácích, tak zahraničních vědeckých časopisech, konferenčních a příležitostných sbornících (výběr – knihy: M. Skřejpek, *Latinsko-český slovníček římského práva*, Plzeň 2012²; id., *Lex duodecim tabularum. Slavná norma plná záhad*, in: Bene merito, ed. L. Vojáček, Bratislava 2012; J. Jančárková, *Istorik iskusstva Nikolaj L'vovič Okunev (1885-1949). Žiznenyj put' i naučjoje delo* (Frankfurt/Main 2012); J. Kincl, *Dicta et regulae iuris aneb právnické mudrosloví latinské*, upravil a připravil k vydání J. Skřejpek, Plzeň 2012.
9. J. Kostěnc se zúčastnil společně s Kenem Darkem (Reading, UK) v rámci 9. sezóny prací na archeologickém průzkumu v chrámu Hagia Sofía v Istanbulu (dnes Ayasofya Müzesi) a projektu „Nadace helénského světa“, jehož cílem bude počítačová rekonstrukce chrámu.
10. Členové ČNBK a další se jako zástupci SLÚ AV ČR organizačně podílejí na přípravě výstav a konferencí k 1150. výročí příchodu cyrilometodějské mise na Velkou Moravu.
11. V rámci popularizace byzantologie a paleoslovenistiky ČNBK zorganizoval na půdě Slovanského ústavu AV ČR, v.v.i., v roce 2012 úspěšnou přednášku pro specialisty a širokou veřejnost. 03.02. 2012 ji přednesl PhDr. F. Čajka, Ph.D., na téma „Církevněslovanská legenda o svaté Anastázii“. Přednáška byla spojena s prezentací jeho stejnojmenné knihy *Církevněslovanská legenda o svaté Anastázii (studie a komentovaná edice)* (Praha 2011). 21.02. 2012 přednášela D. Picková pro Seniorakademii (Praha-Bohnice) na téma „Byzanc, dědička římského impéria“. 15.10. 2012 proběhla ve Slovanské knihovně – NK ČR přednáška prof. P. Schreiner

„Konstantinopol: Císařský dvůr a město“ a prezentace českého překladu jeho knihy *Konstantinopol. Dějiny a archeologie* (Praha 2012), uspořádaná redakcí ročenky Parrésia. J. Jančárková provedla 7 tematických komentovaných hodinových prohlídek výstavy „Carský dvůr pod žezlem Romanovců“. Byzantologické přednášky proběhly také v jiných institucích doma i v zahraničí. Jak ukázaly následné bohaté diskuse, byly přednášky zajímavé jak pro odbornou veřejnost, tak pro studenty. L. Havlíková spolupracovala s Odborem mediální komunikace AV ČR (popularizace byzantologických akcí na webových stránkách OMK i SLÚ) a s Akademickým bulletinem, kam psala články o byzantologii (<http://data.abicko.avcr.cz/2012/11/09/knihovna.html>). Autorsky ve spolupráci s webmasterem pravidelně aktualizuje webové stránky ČNBK (viz také <http://www.slu.cas.cz/6-cnbk.html>).

12. Členové ČNBK pracovali v grantových agenturách jako členové oborových rad (GA ČR: M. Kulhánková) a vypracovali rovněž posudky pro GA ČR a zahraniční grantové agentury (pro VEGA a KEGA, Bratislava, Slovensko: L. Havlíková).
13. Členové ČNBK a další spolupracovali v roce 2012 také s Českou společností novořeckých studií (K. Bočková Loudová, R. Dostálová, M. Kulhánková) a zapojili e do činnosti nově založené Společnosti pro raně novořecká studia – Neograeca medii aevi (M. Kulhánková).
14. Předsedkyně ČNBK L. Havlíková písemně interpelovala dopisem ze dne 27.6. 2012 na základě požadavku místopředsedy ČNBK P. Balcárka (viz Zápis z 3.2. 2012) vedení Slovanského ústavu AV ČR, v.v.i., ohledně vydání generálního rejstříku ročníků 1-60 k časopisu *Byzantinoslavica*, jehož podklady byly napsány a zkompletovány L. Havlíkovou, K. Stloukalovou-Korteovou a J. Vildovou-Kostičovou a odevzdány V. Vavřínkovi v roce 2000 a který měl vyjít začátkem roku 2001 (viz *ByzSlav* 60, 1999, 678). Dotaz zůstal bez písemné odpovědi.
15. V říjnu 2012 proběhla *per rollam* také kooptace nového člena ČNBK na místo po V. Drbalovi, který 26.3. 2012 rezignoval. Ze tří navržených kandidátů (M. Meško, P. Milko, Š. Pilát) byl zvolen M. Meško, navržený M. Kulhánkovou, který je ovšem slovenské národnosti s trvalým bydlištěm na Slovensku a pouze pracovní je vázán od října 2012 v Brně (navíc na Slovensku funguje od roku 2011 Slovenská byzantologická společnost a Komitét). Proto předsedkyně L. Havlíková učinila dotaz na zřizovatele ČNBK, na Radu pro zahraniční styky AV ČR, zda je možno tuto volbu nového člena ČNBK akceptovat. Dopisem z 19.12. 2012 jí bylo sděleno, že RZS AV ČR akceptovala rezignaci V. Drbala a souhlasila s kooptací M. Meška za člena ČNBK.

PhDr. Lubomíra Havlíková, CSc.
předsedkyně ČNBK

V Praze 11. ledna 2013